

det da for større Ofre man forlanger? Medens Regeringen foreslog, at Statens Penge skulde forrentes med $3\frac{1}{4}$ pCt. og udlaanet til $4\frac{3}{4}$ pCt., satte man det ned til henholdsvis 3 og $4\frac{1}{2}$ pCt. Endvidere skulle Medlemmerne i Stedet for 2 Kr. i Indstud pr. Punkt, om jeg saa maa sige, af Laanværdien, kun betale 1 Kr. Fremdeles skal Staten bidrage til Administrationen. Foruden at give Penge, som Foreningerne selv forvaltede med saa stor Fordel som nævnt, idet man tjener $1\frac{1}{2}$ pCt., skal Staten dække $\frac{1}{3}$ af Administrationsudgifterne. Man siger saa: Saa vi saadanne Fordele, kunne vi nok gaa med, saa kunne vi tage mod dette Forslag. Den Omstændighed, at man stiller sig saaledes og ikke griber til med begge Hænder, er for mig et Vidnesbyrd om, at nogen egentlig Trang til dette Forslag kan der ikke være og er der ikke.

Med Hensyn til Enkeltheder i Forslaget skal jeg indskrænke mig til et Par Bemærkninger. Der er noget, jeg ikke rigtig forstaar, nemlig hvorfor man har forandret Lovforslagets § 1 f., hvor der stod: „Enhvert Medlem skal have Ret til i Løbet af hvert Regnskabsaar af Foreningen at erholde Driftsforsrud“ til det og det Beløb. Det har man forandret saaledes, at der nu i Stedet for „Driftsforsrud“ staar „Laan eller Driftsforsrud“. Jeg har ikke funnet finde noget om Grunden dertil, i alt Fald ikke i Folketingets Udvalgsbetænkning, og jeg mener, at det kan være meget betænkeligt, thi medens Lovforslagets virkelige Raason skal være den, som Ministeren har fremhævet, nemlig at skaffe Driftsforsrud, at opgive Udgang til at faa Penge, der skulle bruges til Driften, er man i Folketinget gaaet videre. Nu skulle Kasserne være almindelige Laanekasser; man skal kunne faa Laan til hvilket som helst Djemed, der ligger uden for Driften. Det forekommer mig mindre heldigt og mindre naturligt.

Maaske jeg maatte gøre en Bemærkning med Hensyn til, hvad der staar i Motiverne til Lovforslaget angaaende det Punkt, at der ikke skal stilles direkte Sikkerhed af Laantagerne for de Laan, som der her er Tale om. Det skal være saafaldte gensidige Laanekasser; man skal — lad os kalde det — hæfte solidarisk, thi det er dog Meningen. Derom siges der, at da „Forskudsforeningerne ikke kunne stille reel Sikkerhed for Laanets Tilbagebetaling“ — det er Foreningerne som saadanne, der her menes — er der „foreslaaet tillagt Staten Udpantningsret hos Foreningens Medlemmer for Statens Tilgodehavende“. Men der er meget stor Forskel paa de to Ting: Sikkerhed og Udpantningsret. Ud-

pantningsretten er ingen Art af Sikkerhed, Udpantningsret er kun Ret til Anvendelse af en kort og hurtig processuel Fremgangsmaade; men man faar intet ved Udpantning, naar der intet er, og man faar intet ud over, hvad der ikke er pantsat. Det, der skulde være gjort, hvis man vilde have noget saadant, synes jeg matte være, at man havde sagt: disse Laan skulle have en Fortrinsret i vedkommende Medlemmers Boer, en lignende Fortrinsret, som der er tillagt f. Eks. Skatter. Saa kom man ind paa en virkelig Sikkerhed. Ved det, der staar her, har man kun villet give en vis hurtig Udgang til at faa Pengene ind; men om man faar dem ind eller ikke, det staar hen.

Jeg finder det ogsaa hensigtsmæssigt at gøre en Bemærkning ved en Udtalelse i Folketingsudvalgets Betænkning. Der staar nemlig, at i Vedtægterne skal kunne bestemmes, „at Bestyrelsen indfører i Gældsbeviset Forskrivning f. Eks. paa Penge for Salg af Svin til Slagteriet, Mælk til Mejeriet eller ved Kornsalg i Høsten fra en Laantager, naar den nærer Frygt for, at vedkommende ikke kan opfylde sine Forpligtelser“. Jeg tror, at det er hensigtsmæssigt at gøre opmærksom paa, at den Vej hjælper aldeles ikke; den duer selvfølgelig til ingen Ting. Det vil ikke bringe den ringeste Sikkerhed ved Udlaan, at man faar vedkommende til at give en Anvisning eller blot en Transport paa en fremtidig Ret til af Slagteriet at faa Penge for solgte Svin osv. Hvis nemlig en Kreditor, som har Pant, gør Udlæg i Svinene, saa gaar selvfølgelig Udlæget forud for en saadan Anvisning paa en eventuel Købesum, som Debitor skulde have for sine Produkter. Den fremtidige Høst kan man heller ikke give Anvisning paa, thi kommer Pantkøberen inden Høsten, saa tager han selvfølgelig Høstens Udbytte og det hele. Jeg gør opmærksom derpaa, thi det er en juridisk Vildfarelse af meget farlig Natur, hvis man tror, at man paa den Maade skulde kunne skaffe nogen Art af Sikkerhed.

For mig staar det altsaa saaledes, at jeg, indtil jeg bliver bedre opløst, ikke kan tro paa, at Lovforslaget vil faa nogen Betydning, og ikke kan tro, at det vil være rigtigt at komme ind paa at skaffe Folk Driftslaan paa den Maade, her er Tale om. Sagen staar altsaa for mit Vedkommende saaledes, at jeg ikke ser mig i Stand til at anbefale det høje Ting at tage med Velvilje mod Lovforslaget.

Vojsen: Jeg kan i Tilslutning til de to første Talere tilraade at stemme for dette Lovforslag og skal straks hentyde til, hvad